

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ט'

1. קרבן חטאת מאיזה מין מביאים?
בכל העבירות שזדונן כרת: יחיד - כשבה או שעירה. נשיא - שעיר. משיח ובית דין - פר. בשגגת עבודת כוכבים: יחיד, נשיא ומשיח - שעירה. ציבור - פר לעולה ושעיר לחטאת.
2. מנין שמביאים קרבן חטאת מכל סוג שהוא רק על עבירות שזדונן כרת [לרבי]?
פר העלם דבר - "ונודעה החטאת אשר חטאו עליה" ולומדים גזירה שוה 'עליה' מאחות אשה, שמדובר בזדונו כרת ובשגגתו חטאת. פר כהן משיח - "לאשמת העם" משיח כדין צבור. חטאת של יחיד ונשיא - גזירה שוה 'מצות מצות' מציבור. ציבור בעבודת כוכבים - גזירה שוה 'מעני מעיני' מציבור בשאר עבירות. יחיד נשיא ומשיח בעבודה זרה - 'מואם נפש אחת' יחיד, נשיא, משיח במשמע. וי"ו מוסיף על ענין ראשון [פר העלם דבר של ציבור].
3. לרבנן שדורשים עליה לענין יבום, מנין יודעים על כל החטאות שהם רק כשזדונו כרת?
יחיד ונשיא ומשיח בין בעבודת כוכבים ובין בשאר מצות - "תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה" ובפסוק שאחריו "והנפש אשר תעשה ביד רמה" הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים שנאמר בה 'ונכרתה'. ציבור בעבודת כוכבים - 'ואם נפש' וילמד עליון מתחתון. ציבור בשאר מצות - 'מעני מעיני'.
4. לרבי מה לומדים מ'תורה אחת'?
שאע"פ שחלק הכתוב שיחידים שעבדו ע"ז בסקילה לפיכך ממונן ניצל, מרובין [עיר הנדחת] בסייף, לפיכך ממונן נאבד. מכל מקום לענין קרבנותיהן, רבים דינם כיחידים ומביאים שעירה, אא"כ עשו ע"פ ב"ד שאז מביאים קרבן אחר. והוצרכו לחדש זאת: שלא נאמר שאם ציבור ששגגו בהוראה של ב"ד, מביאים פר לעולה ושעיר לחטאת, אנשי עיר הנדחת יביאו להיפך, פר לחטאת ושעיר לעולה, או שצריך קרבן מיוחד, וכיון שלא מצינו קרבן מיוחד אין לו תקנה. קא משמע לן שהוקשו ליחידים.
5. לוי הקשה, מדוע לא שנינו 16 נשים, ואמר רבי, כמדומה לי שאין לו מוח בקדקדו - שאם כוונתו להוסיף את אמו אנוסת אביו, הרי זו מחלוקת רבי יהודה ורבנן, והמשנה לא עוסקת במקרים השונים במחלוקת. מהיכן הקשו שכן שנינו מקרים של מחלוקת?
א. איסור מצוה [שניות לעריות] ואיסור קדושה [לאוין] ששנינו לקמן, חולצות ולא מתייבמות, לר"ע אין נוהג בהם יבום וחליצה. ותיירצו: כוונתו בפרק זה.
ב. שנינו בפרק זה: בית שמאי מתירין את הצרות לאחין ובית הלל אוסרין. ותיירצו: בית שמאי במקום בית הלל, אינה משנה - אינה נחשבת.
ג. אשת אחיו שלא היה בעולמו, נחלקו ולדעת ר' שמעון נוהג בה יבום. ותיירצו: יש מקרה בזה שאינם חולקים, כגון: לפני שאשת שראובן התייבמה לשמעון, נולד לוי, ואח"כ מת שמעון, כעת לכו"ע אסור ללוי לייבמה.
6. רב ור' חייא אמרו שבכל העריות שייך שיתקיים מה ששנינו לקמן שתי אחיות שנפלו ליבום לפני שני אחין 'האסורה לזה מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה' [ומשום כך אין איסור של 'אחות זקוקותו'] 'אחותה שהיא יבמתה חולצת או מתייבמת' ביחס לאיזה עריות מדובר?
א. לרב יהודה רק מחמתו ואילך, אבל על ששת הראשונים לא דיברו, כיון שבמקרה של בתו זה יתכן רק באונסין, ומשנתנו עוסקת בנשואין.
ב. לאבי אף בתו כיון שאם יש אופן שמתקיים באנוסתו מסתבר שכוונתם גם לזה, אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו, במחלוקת לא עסקו.
ג. לרב ספרא כוונתם על כל העריות ואף אשת אחיו שלא היה בעולמו שהיא במחלוקת, ויתכן המקרה בשהיה אחים ואליבא דר' שמעון שמתיר לשאת אשת אח שלא היה בעולמו. וסימנך: מת נולד ויבם, מת נולד ויבם. [שימו לב: לא הבאנו כאן את דברי רש"י שמחשב כיצד יתכן בכל ה-15 עריות, שתי אחיות שכל אחת ערוה על אח אחר, כיון שזה בבחינת 'מקום שאי אתה רשאי לקצר' אבל היסוד ברובם: שתי אחיות שהיו נשואות ללוי והיה שמתנו, נפלות ליבום לפני ראובן ושמעון, כל אחת ערוה על אח אחר לפיכך אינן 'אחות זקוקותו' ומותרות לשני. והסיבה שהיא ערוה תלויה בכל מקרה לגופו, והדברים מבוארים ברש"י בטו"ד].